

**NORMATIVA PARA A ELABORACIÓN DO TRABALLO DE FIN DE MÁSTER EN
MENORES EN SITUACIÓN DE DESPROTECCIÓN E CONFLITO SOCIAL**
(Según documento aprobado en Consello de Goberno de 15 de xuño de 2016, modificado o 13 de
novembro de 2018)

PREÁMBULO

O Real decreto 1393/2007 do 29 de outubro, polo que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais, dispón no capítulo IV “*Ensinos universitarios oficiais de máster*”, artigo 15.3, que os ensinos de máster “*concluirán coa elaboración e defensa pública dun traballo de fin de máster que terá entre 6 e 30 créditos*”.

Pola súa banda, o Regulamento de Estudos Oficiais de Posgrao (aprobado en Consello de Goberno de 14 de marzo de 2007 e modificado polo Consello de Goberno de 16 de abril de 2010) establece no seu artigo 2, baixo a rúbrica “Planificación das ensinanzas” que o traballo Fin de Máster é obrigatorio, e deberá estar orientado á avaliación das competencias xerais asociadas á titulación. O número de créditos mínimo e máximo do TFM deberá cumprir as normativas autonómica e estatal vixentes.

As normas de estudos de Máster e a Memoria do Título de Máster en Menores en situación de desprotección e conflito social pola Universidade de Vigo, renovada su acreditación por el Consejo de Universidades (4310602), inclúen a elaboración e exposición do referido TFM por parte do alumnado desta titulación, e dispoñen que a Comisión académica aprobará una normativa interna para a súa xestión.

Consonte con todo o anterior, elaborouse a presente normativa para a realización do TFM en Menores en situación de desprotección e conflito social pola Universidade de Vigo.

CAPÍTULO I: DISPOSICIÓNS XERAIS

ARTIGO 1: OBXECTO

A presente normativa ten por obxecto regular a definición, titorías, procedemento de elaboración, presentación e defensa pública, avaliación e revisión do Traballo Fin de Máster en Menores en situación de desprotección e conflito social.

ARTIGO 2: COMISIÓN DE TRABALLOS FIN DE MÁSTER

Correspondelle á Comisión Académica do Máster a aplicación e interpretación desta normativa interna.

ARTIGO 3: DEFINICIÓN DO TFM

1. O TFM forma parte do plano de estudos do Máster en Menores en situación de desprotección e conflito social, no que se lle asigna unha carga de 12 Créditos ECTS.

2. O TFM deberá ser realizado de xeito persoal polo alumno/a seguindo as orientacións dun titor/a. O TFG é un traballo individual e orixinal, que cada estudante realizará de maneira autónoma baixo titorización docente, e debe permitirlle mostrar de forma integrada a adquisición dos contidos formativos e as competencias asociadas ao título. En ningún caso pode ser un traballo presentado con anterioridade polo/a estudante nalgunha materia de calquera outra titulación.

3. O TFM estará orientado a que o alumno/a amose a capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias vencelladas co Máster que cursa. En particular, deberá contribuír ao desenvolvemento das seguintes:

- a) Capacidade para definir a metodoloxía dun proxecto e formular un plan de traballo relacionado con un ou varios dos ámbitos de coñecemento presentes no Máster;
- b) Capacidade para realizar o traballo proxectado;
- c) Capacidade para presentar e defender publicamente o TFM.

4. A avaliación do TFM será responsabilidade dos Tribunais constituídos de acordo co establecido no artigo 6 do presente texto.

5. A redacción dos traballos de fin de máster da Universidade de Vigo debe respectar o emprego dunha linguaxe inclusiva.

ARTIGO 4: AUTORÍA DO TFM

1. O TFM será elaborado de xeito individual por cada un dos alumnos/as matriculados en forma e prazo nesta materia do Máster.

2. A titularidade dos dereitos de propiedade intelectual corresponderá ao autor/a do TFM. Poderá ser compartida co titor/a de conformidade coa normativa vixente sobre a materia.

ARTIGO 5: TITOR/A

1. A titorización consistirá en supervisar e orientar o/a estudante na temática, metodoloxía, elaboración, presentación e calquera outro aspecto académico relativo ao traballo de fin de máster; así como facilitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a presentación e a defensa do mesmo.

2. As tarefas de titorización, avaliación e cualificación dos TFM forman parte das obrigas docentes do profesorado.

2. Todos os TFM terán un titor/a que será profesor do Máster e que orientará e supervisará a elaboración do TFM ao longo de toda a súa duración para a consecución dos obxectivos e o desenvolvemento das competencias.

3. Todos/as os/as profesores do Máster poderán actuar como tutores.

4. Todos/as os/as profesores do Máster estarán obrigados a titorizar, si son requiridos para elo, alomenos un TFM.

5. Cada curso académico a Comisión Académica determinará o número máximo de traballos que titorizará cada profesor/a atendendo ao número de alumnos/as matriculados/as na materia.

6. Se a natureza dun TFM o requirise, a Comisión Académica do Máster poderá autorizar a co-titoría do TFM

7. Nos casos de baixa prolongada dalgún titor/a, ou da súa desvinculación do Máster, a Comisión Académica asignará un novo titor/a para o TFM do alumno/a afectado/a.

ARTIGO 6: TRIBUNAL AVALIADOR DO TFM

1. Ao comezo do cuadrimestre correspondente, serán nomeados os Tribunais avaliadores do TFM que actuarán nas convocatorias oficiais de cada curso académico.
2. Os Tribunais estarán compostos por tres membros: presidente, secretario e vogal.
3. Os profesores que integren os Tribunais serán elixidos por sorteo garantizando, na medida do posible, a representación dos distintos ámbitos científicos. Por cada un dos tribunais os tres primeiros profesores que saian no sorteo actuarán como titulares e os tres seguintes como suplentes. Excepcionalmente, a proposta da Comisión Académica do Máster debidamente fundamentada, poderá facerse un sorteo para cubrir a vacante dun posto no Tribunal que non puidera ser cuberta polo suplente.
4. Do concurso para a formación dos Tribunais quedarán excluídos, na medida do posible, aqueles profesores que tivesen formado parte dos Tribunais avaliadores no curso académico precedente.
5. Os membros suplentes dos Tribunais actuarán en substitución xustificada dos membros titulares.
6. En todo caso, non se lle asignará ao Tribunal os traballos titorizados por algún dos seus membros.

CAPÍTULO II: DA MATRÍCULA E DAS PROPOSTAS TEMÁTICAS

ARTIGO 7: MATRÍCULA NO TFM

1. Para que o alumnado poida matricularse na materia TFM será requisito imprescindible estar matriculado en todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.
2. A matrícula do TFM realizarase nos períodos oficiais e dará dereito a dúas oportunidades de avaliación nun mesmo curso académico.
3. O réxime da matrícula do TFM será a mesma que a de calquera outra materia.
4. No caso de que o/a estudante teña depositado o traballo no centro e conte co informe favorable do seu titor ou titora antes da data límite de entrega de actas da convocatoria de xullo pero non reúna os requisitos para poder defender o traballo por ter materias pendentes deberá formalizar unha nova matrícula noutro curso académico. No curso inmediatamente seguinte ao do depósito (e só nese curso) o/a estudante terá dereito a unha matrícula reducida do 25% do coste da primeira matrícula.

ARTIGO 8: PRESENTACIÓN DE PROPOSTAS TEMÁTICAS

Para a presentación e aprobación de propostas temáticas de TFM seguirase o seguinte procedemento:

- 1.- O/a secretario/a do Máster, no mes de outubro de cada curso académico, solicitará ao profesorado do Máster que realice, alomenos, dúas propostas temáticas correspondentes aos TFM, que incluirán una breve Memoria indicando o tema do traballo, unha breve descripción dos seus obxectivos e do plantexamento do mesmo, así como una bibliografía xenérica e específica, segundo o modelo correspondente (acompañase no Anexo I da presente normativa). Propondrá aos alumnos/as, antes de finalizar o mes de novembro de cada ano, unha lista de propostas temáticas para que poidan elixir tres deles, por orden de prelación, para o seu TFM nos seguintes sete días naturais á proposta, comunicándoo ao secretario/a.
- 2.- Unha vez escollidos tres temas ou liñas de investigación polo alumno/a, o secretario/a asignaralle un tema ou liña de investigación proposta en función do expediente académico da titulación de acceso ao Máster e, en consecuencia, un titor/a para el TFM tendo en conta as preferencias da/o alumno/a e o

límite máximo de traballos que, consonte aprobe a CAM en cada curso académico, poida titorizar cada profesor/a.

3.- A CAM aprobará a asignación de propostas temáticas de TFM a tódolos/as alumnos/as de cada curso académico.

ARTIGO 9: ASIGNACIÓN DE PROXECTO E TITOR/A

1. As devanditas asignacións de titor/a e proposta temática terán unha validez máxima de dous cursos académicos. Unha vez transcorridos deberá realizarse un novo proceso de asignación de titor/a e de proposta temática.

2. Calquera conflito en relación coas propostas de TFM será analizado e resolto tendo en conta as circunstancias de cada caso pola Comisión Académica.

3. Corresponde á Comisión académica do Máster a aprobación, no seu caso, do cambio de titorización ou proposta temática solicitado por un/a estudante e do cambio de estudante asignado/a e de temas ofertados solicitado por un titor/a.

CAPÍTULO III: DA PRESENTACIÓN PÚBLICA E AVALIACIÓN DOS TFM

ARTIGO 10: SOLICITUDE DE PRESENTACIÓN PÚBLICA DO TFM

1. A presentación pública e avaliación do TFM farase no correspondente período de exames segundo a matrícula en vigor.

2. O alumno/a solicitará a presentación e avaliación do TFM unha vez recibido o informe favorable da persoa titora, debidamente firmado.

3. A solicitude de presentación, dirixida á Comisión, deberá ir acompañada de tres exemplares en papel do TFM co visto e prace do/a titor/a académico/a e, ademáis, enviárase por correo electrónico á dirección que previamente se indique unha versión do TFG en pdf. No pdf constará o NIF, nome e apelidos do/a alumno/a, título do traballo e nome e apelidos do/a titor/a. Ademáis, no texto do correo electrónico co pdf adxunto o/a alumno/a fará constar todos os devanditos datos.

4. A efectos de avaliación, o titor/a académico emitirá un informe no que calificará o labor realizado polo alumno/a durante o período de elaboración do TFM.

5. En atención ás solicitudes presentadas, a Comisión académica aprobará e publicará o/s Tribunais evaluadores do TFM. Alomenos, fixaranse dúas datas para a convocatoria ordinaria e extraordinaria, respectivamente.

ARTIGO 11: REGLAS DE ELABORACIÓN DO TFM

O TFM terá una estrutura que respectará as pautas recollidas no Anexo III desta normativa interna.

ARTIGO 12: ACTO DE PRESENTACIÓN PÚBLICA DO TFM

1. O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora aprobada pola

Comisión académica.

2. O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFM e dos principais resultados e conclusións acadados. Posteriormente, sen superar os quince minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e formularán as preguntas ao alumno/a que estimen oportunas sobre o traballo, cunha réplica deste de ata quince minutos.

3. O traballo fin de máster só poderá ser defendido e avaliado cando se teña constancia de que o/a estudante superou todos os créditos necesarios para a obtención do título de máster, agás os correspondentes ao propio traballo fin de máster. O/a Coordinador/a da materia TFM deberá verificar que se cumpren estes requisitos para autorizar a súa presentación. Para estes efectos, no caso de que na data límite de entrega de actas das materias aínda non se recepcionaran todas as actas, a secretaría do Centro solicitará do profesorado encargado desas materias que informe sobre as cualificacións do alumnado que solicitase defensa para esa convocatoria.

ARTIGO 13: AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN DO TFM

1. Celebrado o acto de presentación pública do TFM, o Tribunal avaliador deliberará sobre a cualificación tomando en consideración a calidade do contido do TFM, así como a propia exposición, en particular, a claridade expositiva e a capacidade de debate e defensa argumental do alumno/a. Na avaliación aplicaranse os seguintes criterios

- 1.- Informe do titor: ata 2 puntos
  - 2.- Calidade do contido: Ata 5 puntos
    - a. Metodoloxía: máx. 2
    - b. Calidade da redacción: máx. 1
    - c. Conclusións: máx. 2
  - 3.- Exposición: Ata 3 puntos
    - a. Claridade expositiva: máx. 2
    - b. Capacidade de debate e defensa argumental: máx. 1
- Aos efectos da ponderación do apartado 1 o titor deberá emitir unha puntuación numérica sobre base 10.

2. A cualificación final será a resultante da media aritmética das notas atribuídas por cada un dos membros do Tribunal avaliador.

3. Ao remate da avaliación e cualificación da totalidade do TFM, o Tribunal avaliador poderá conceder a mención de matrícula de honra de conformidade coa normativa vixente na Universidade de Vigo.

4. No caso de que o TFM non acade a cualificación mínima de aprobado (5), o Tribunal deberá indicar aqueles aspectos susceptibles de corrección e mellora para obter a lo menos a devandita cualificación.

5. No anterior suposto, o alumno/a poderá presentar novamente o TFM á consideración do Tribunal avaliador na convocatoria extraordinaria.

6. A entrega de actas dos traballos de fin de máster estará rexida polos tempos máximos de entrega de actas fixados no calendario académico oficial da Universidade de Vigo.

ARTIGO 14: REVISIÓN DE CUALIFICACIÓN DO TFM

1. No prazo de cinco días contados desde a celebración do acto de presentación, o alumno/a poderá solicitar a revisión da cualificación outorgada ao TFM.

2. Na solicitude de revisión deberán constar, expresa e motivadamente, os aspectos concretos do TFM que fundamentan a discrepancia coa cualificación outorgada.

3. No prazo de 10 días a contar dende a presentación da devandita solicitude, o Tribunal avaliador resolverá fundamentadamente.

ARTIGO 15: ARQUIVO DE TFM

Os TFM que obtivesen a cualificación mínima de aprobado (5) integrarán un arquivo de TFM en formato dixital baixo a custodia da Biblioteca da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

ARTIGO 16: NORMAS SUPLETORIAS

En todos aqueles aspectos non previstos nesta normativa interna será de aplicación supletoria a normativa para a realización do Traballo Fin de Máster da Universidade de Vigo.

DISPOSICIÓN FINAL.- Esta normativa interna entrará en vigor ao día seguinte da súa aprobación pola Comisión Académica.

Anexo I MODELO DE SOLICITUDE DE PROPOSTA TFM

MASTER UNIVERSITARIO EN *MENORES EN SITUACIÓN DE DESPROTECCIÓN Y CONFLICTO SOCIAL*

Propuesta de Trabajo Fin de Máster. Curso 20../20...

Prof./Prof^a. Dr./Dra. ...

Título:

Breve descripción del contenido del trabajo:

Bibliografía general:

Bibliografía específica:

ANEXO II

MODELO DE SOLICITUDE DE PRESENTACIÓN PÚBLICA E AVALIACIÓN DO TRABALLO FIN DE MASTER

D./DNA:..... D.N.I:.....

EXPÓN:

Primeiro, que está matriculado na materia Traballo Fin de Máster no presente curso académico;

Segundo, que cumpre as condicións xerais esixidas para a presentación pública e avaliación do Traballo Fin de Máster e, especificamente, as establecidas no artigo 11 da normativa interna de elaboración do Traballo Fin de Máster.

Polo que, SOLICITA:

A realización do acto de presentación pública e avaliación do Traballo Fin de Máster titulado

..... do cal é titor/a D./Dna.

VIGO, a ..... de ..... de 20.....

O/A alumno/a

Visto e prace do/a Titor/a

Documentación que se achega:

1. Modelo de solicitude debidamente cumprimentado.
2. Tres exemplares do Traballo Fin de Máster co visto e prace do titor/a e enviárase por correo electrónico unha versión do TFG en pdf ao coordinador/a da materia. No pdf constará o NIF, nome e apelidos do/a alumno/a, título do traballo e nome e apelidos do/a titor/a. Ademais, no texto do correo electrónico co pdf adxunto o/a alumno/a fará constar todos os devanditos datos.
3. Documentación adicional (opcional).
4. Certificación académica.
5. Informe do/a titor/a debidamente firmado.

Á COMISIÓN ACADÉMICA DO MÁSTER EN MENORES EN SITUACIÓN DE DESPROTECCIÓN E CONFLITO SOCIAL

Anexo III

REGRAS PARA A ELABORACIÓN DOS TFM

I. LÍNGUA DOS TRABALLOS

Os TFM poderán presentarse e defenderse en galego ou castelán.

II. ORIXINALIDADE E CARÁCTER INÉDITO DOS TFM

Os TFM serán necesariamente traballos orixinais e inéditos.

III. CARÁCTER CIENTÍFICO DOS TRABALLOS

Os TFM que se presenten deberán conter necesariamente o plantexamento do tema, o seu desenrolo e as conclusións obtidas.

Os TFM irán precedidos de tres apartados previos:

- a) Un resumo.
- b) O elenco de palabras clave do estudo.
- c) Un Sumario global ou índice que recolla a totalidade de epígrafes do TFM.

As conclusións deben quedar debidamente destacadas.

IV. EXTENSIÓN E FORMATO DOS TRABALLOS

Os traballos terán una extensión comprendida entre as 40 e 50 páxinas. Deberán remitirse en formato *pdf*. O corpo do texto principal presentarase en letra Times New Roman no tamaño 12 e terá interliñado de 1,5. As notas ao pé de páxina terán tamaño 10 da mesma letra e interliñado sinxelo.

Marxes do documento:

- Marxe superior: 2.5 cm
- Marxe inferior: 2.5 cm
- Marxe dereito: 2.5 cm
- Marxe esquerdo: 2.5 cm

A presentación en papel deberá conter unha portada na que conste: título do traballo, autor, titor/a, curso académico e titulación.

VI. CITA DE REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

As regras de presentación das citas e referencias serán as pautas máis comúns nos ámbitos xurídico e social, dado o carácter multidisciplinar do Máster.

